

Hankinta- ja markkinavartti

- 19.1.2024

HMartti – mistä on kyse?

Hankinta- ja markkinavartti on tiivis katsaus Sailab – MedTech Finland ry:n jäsenyrityksille ajankohtaisista hankintoihin ja markkinoihin liittyvistä teemoista.

Hankinta- ja markkinavartteihin kutsutaan aamiaisivieraita, esimerkiksi hyvinvointialueiden hankinnoista vastaavia henkilöitä. Aamiasvieraat pidentävät vartin puolituntiseksi.

Hankinta- ja markkinavartit pidetään joka perjantai klo 8.15. Tervetuloa!

KKV:n tutkimusraportti: Kilpailu julkisissa hankinnoissa

Kilpailu julkisissa hankinnoissa

- Tutkimus selvittää kilpailu tilaa Suomen julkisissa hankinnoissa.
- Tulosten perusteella kilpailutilanne julkisissa hankinnoissa on Suomessa heikko.

Julkaisu on ladattavissa Kilpailu- ja kuluttajaviraston sivuilta: <https://www.kkv.fi/tutkimus-ja-vaikuttaminen/julkaisut/tutkimusraportit/kilpailu-julkisissa-hankinnoissa-tutkimusraportteja-9-2023/>

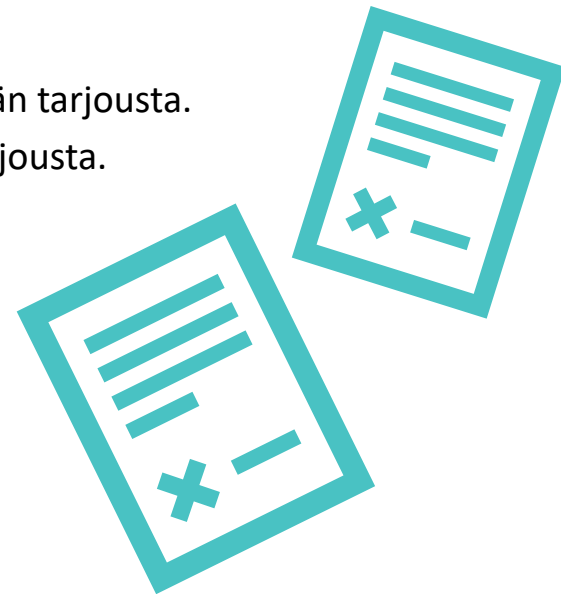
KILPAILU JULKISISSA HANKINNOISSA

Tuomas Hiilamo
Jan Jääskeläinen
Willka Reyes

Miksi KKV tutkii kilpailua julkisissa hankinnoissa?

- Julkisia hankintoja kilpailutetaan, jotta saadaan tarvittavat laatuvaatimukset täyttäviä palveluita ja tuotteita mahdollisimman edulliseen hintaan.
 - **Hyödyt eivät toteudu, mikäli kilpailu ei toimi.**
- Suomessa kilpailua on hälyttävän vähän:
 - Vuonna 2021 yli puoleen hankinnoista saatiin kolme tai vähemmän tarjousta.
 - Noin 22 prosenttiin hankinnoista saatiin vain yksi tai ei yhtään tarjousta.

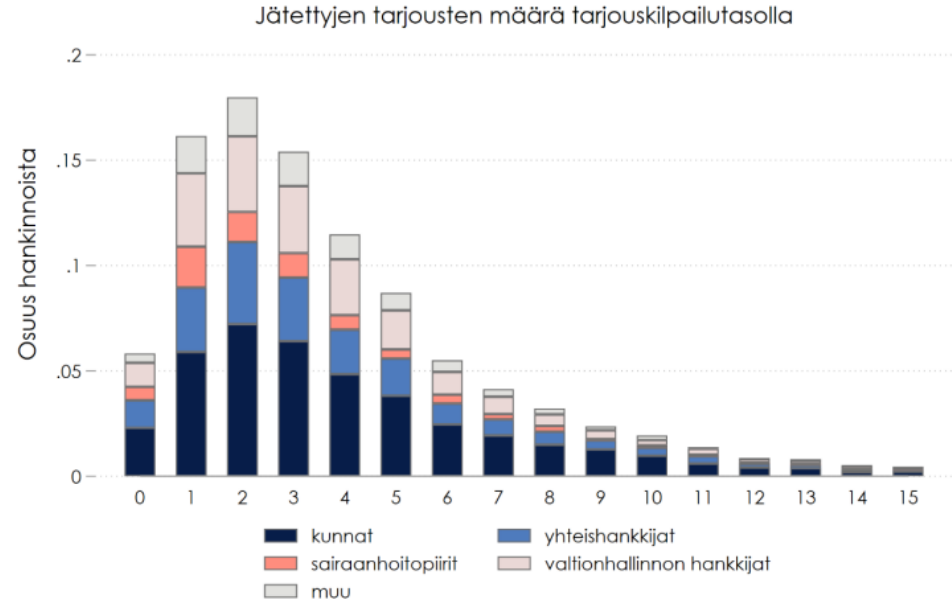
Mitä ja miten tutkittiin?

- Käytössä on ollut julkisten hankintojen kilpailutusaineisto vuosilta 2017-2022.
- Aineisto on hankittu Cludia Oy:ltä tietopyynnöllä.
- Vuoden 2021 jälkeen Cludian aineisto on kattanut noin 80 % kaikista hankinnoista.
- Aineistoon on yhdistetty mm.Hilmasta saadut tiedot hankintailmoituksista.

Tarjousten vähäinen määrä

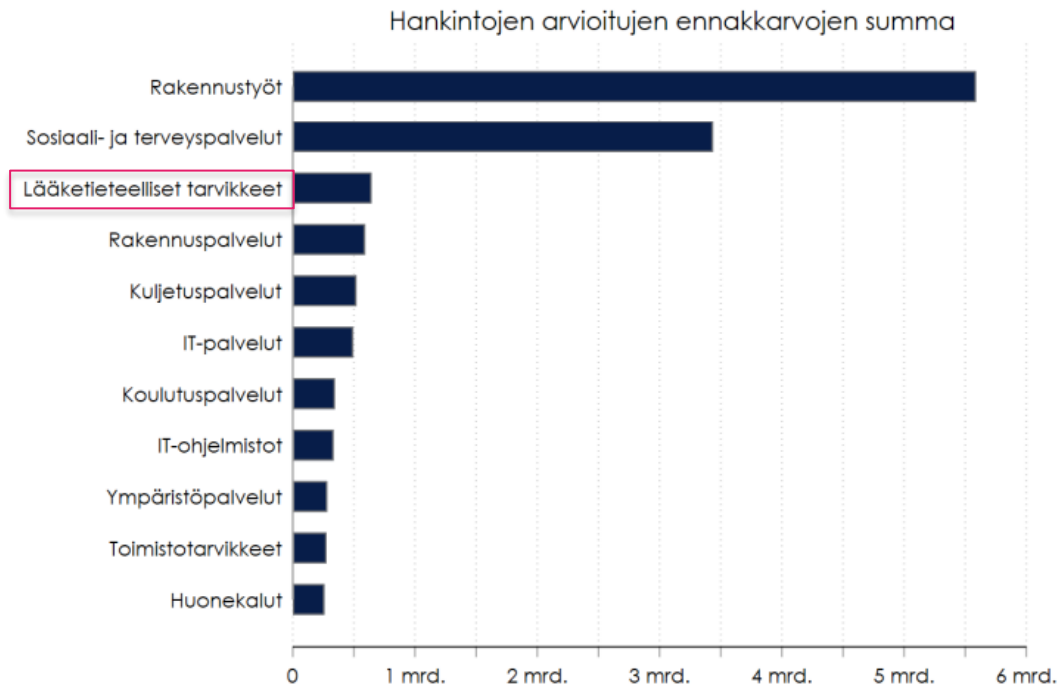
- Tarjousten määrän mediaani on kolme ja yleisin tarjousmäärä kilpailutuksissa on kaksi tarjousta.
- Yleensä suuri määrä tarjouksia liittyy puitesopimukseen, joissa valitaan useampi sopimuskumppani.
- Tarjousten määrän jakauma säilyy samana riippumatta siitä, minkä tyyppinen organisaation hankintoja tekee.

Suurimmat toimialat

- Tutkimuksessa perehdytään tarkemmin kuuden ennakoarvoltaan suurimman toimialan (ml. lääketieteelliset tarvikkeet) kilpailuun.

Toimialaojen erot

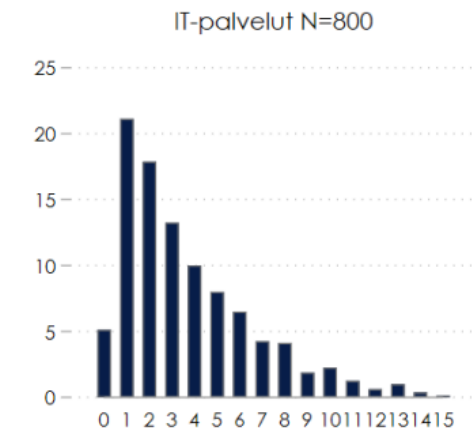
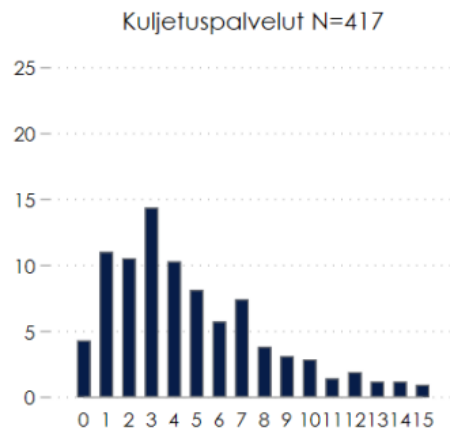
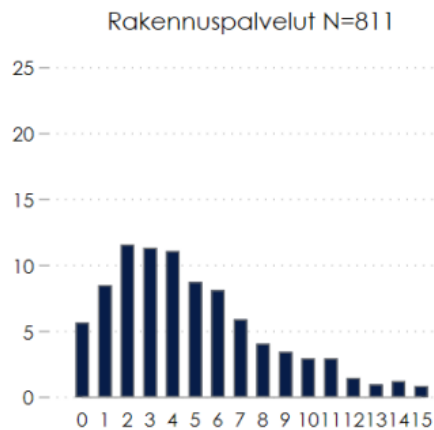
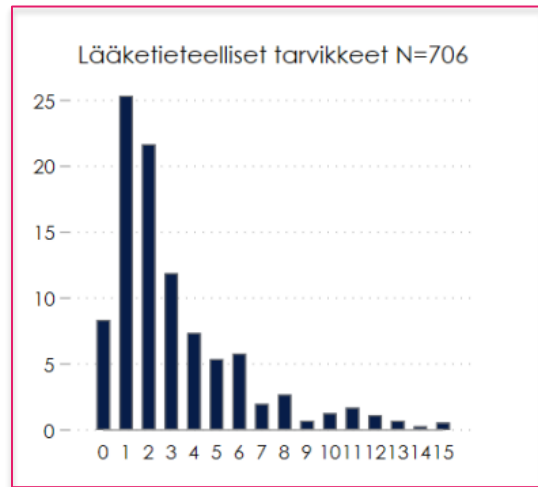
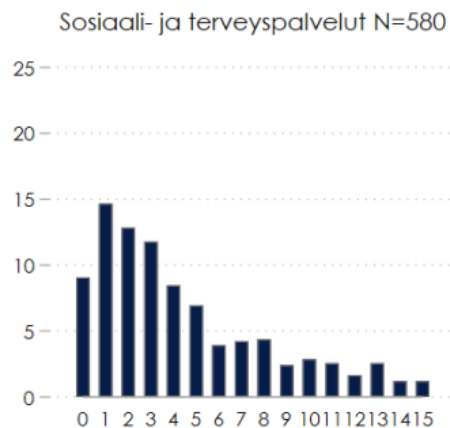
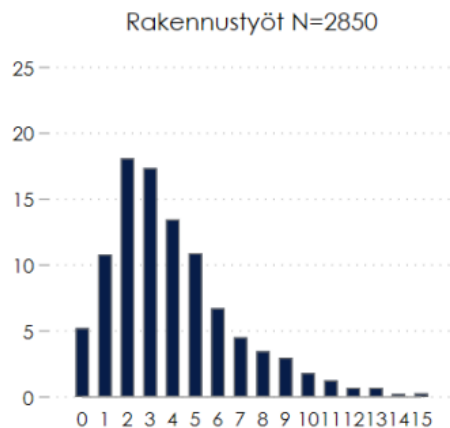

Toimialojen välillä on huomattavia eroja kilpailun määrässä.

Lääketieteellisten tarvikkeiden hankinnoissa kilpailu on poikkeuksellisen vähäistä.

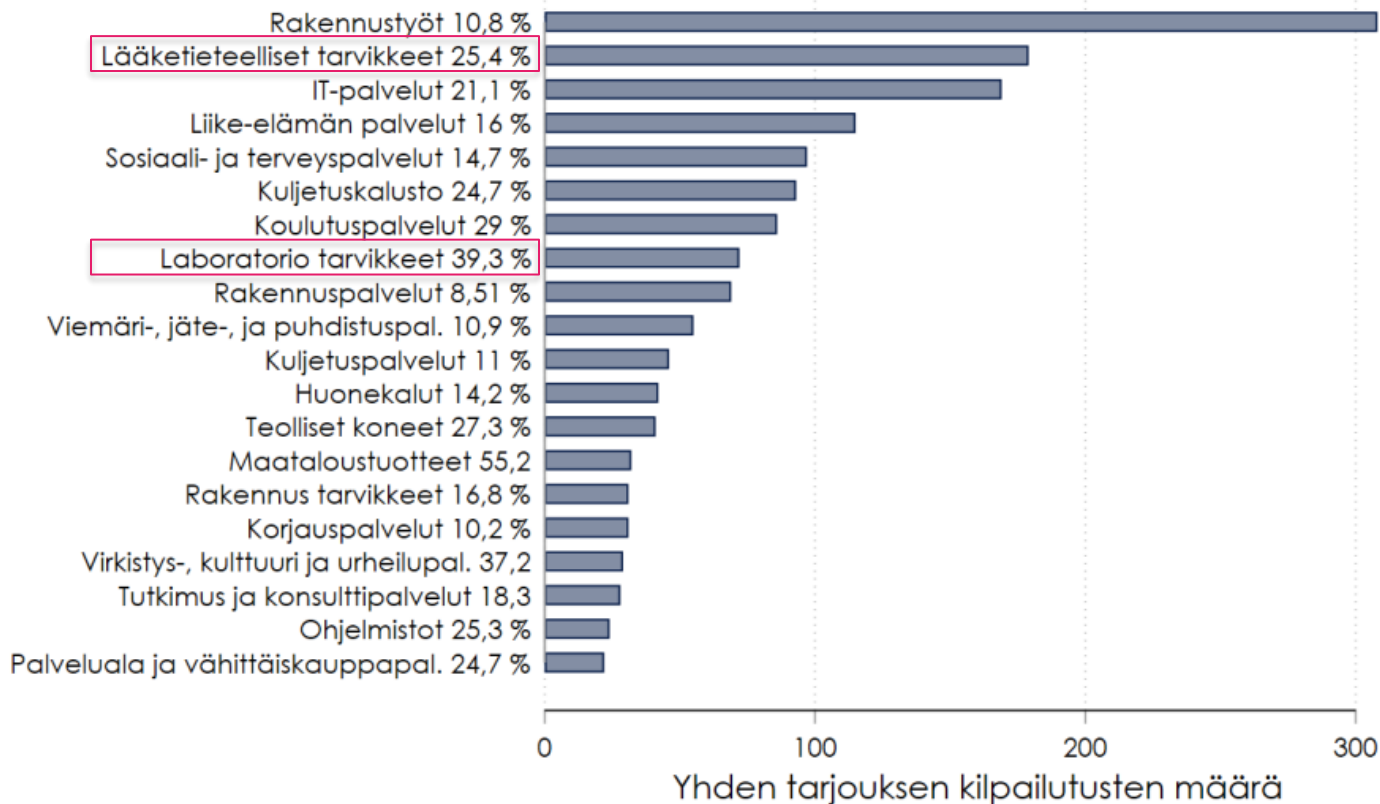
Kilpailu toimialoittain %

Kuva 4. Saatujen tarjousten määrä jakaumia toimialoittain.

Yhden tarjouksen kilpailutukset toimialoittain vuonna 2021

Yhden tarjouksen kilpailutukset

- Kilpailutukset, joissa saadaan vain vähän tarjouksia, hyötyvät eniten kilpailun lisäämisestä. Suurin hyöty saavutetaan, kun yhden tarjouksen hankintoihin saadaan yksi tai useampi lisätarjous.
- Hallitusohjelma sisältää veloitteen kilpailutusten uusimisesta, mikäli tarjouskilpailuun saadaan vain yksi tarjous.
- Tutkimuksen aineistossa yhden tarjouksen kilpailut muodostavat 14,5 % kaikista joka vuoden yhteenlasketuista kilpailutuksista, mikä vastaa 6 341 kilpailutusta.

On useita syitä sille, miksi hankintoihin saattaa tulla vain yksi tarjous.

- Huonosti laadittu hankintailmoitus voi sulkea pois potentiaalisia tarjoajia.
- Syrjäisellä alueella paikallisilla markkinoilla voi olla vain yksi tai kaksi potentiaalista tarjoajaa.
- Hankinta voi olla niin erityinen, että maailmanlaajuisestikin on vai kaksi tai kolme mahdollista tarjoajaa.

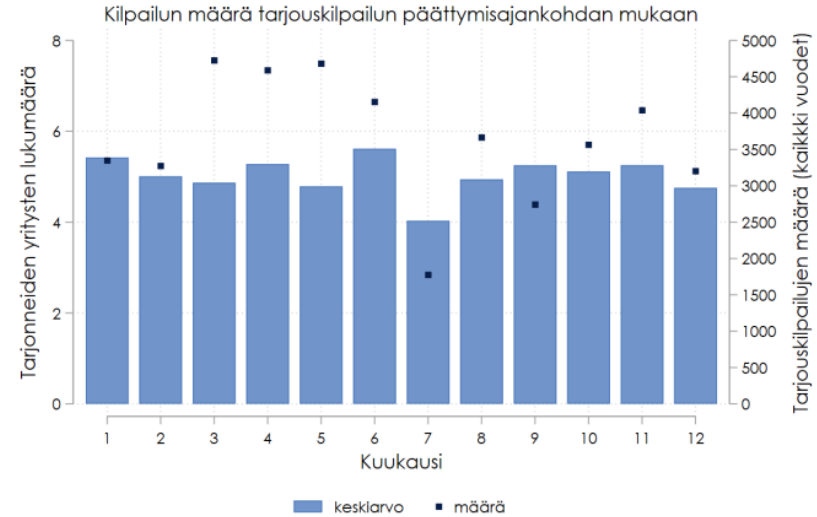

Keskeiset tulokset

Tulos 1: Heinäkuussa saa vähemmän tarjouksia

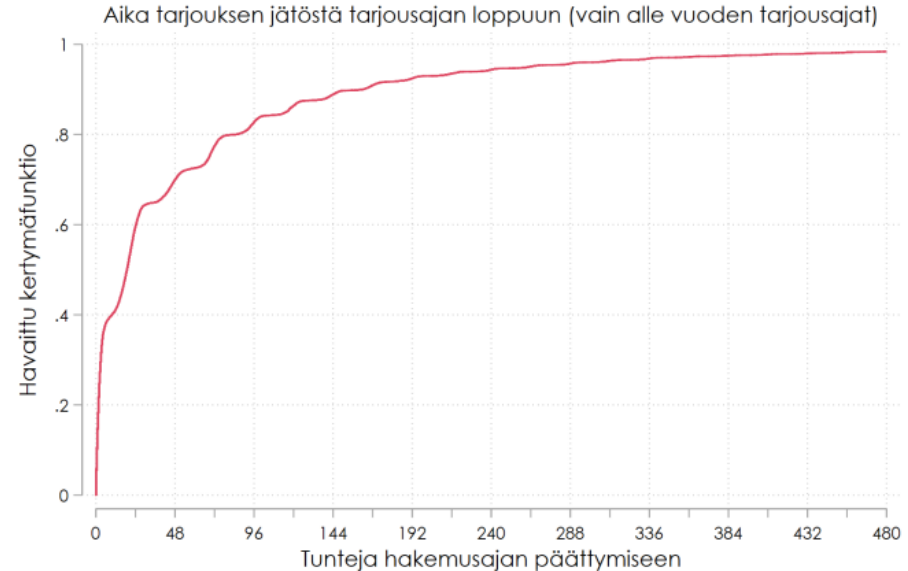
- Tarjoustenjättöajan päättyessä heinäkuussa tarjouksia saadaan selvästi niukemmin kuin muina kuukausina.
- Yrityksissä kesälomat pidetään yleensä heinäkuussa, mikä voikin selittää kilpailun vähyyden tänä ajankohtana.
- **Analyysin perusteella voidaan päätellä, että mikäli mahdollista, heinäkuuisia kilpailutuksia kannattaa välttää.**
- Kilpailutusten keskittyminen tietyille kuukausille liittyy vähäisempiin tarjousmääriin.
- Osa kilpailutusten keskittymisestä tietyille kuukausille voitaisiin välttää. Tämä mahdollistaisi tarjoavien yritysten kapasiteetin jakautumista tasaisemmin vuoden mittaan.

Tulos 2: Pidempi tarjousaika tuo enemmän tarjouksia

- Tutkimuksen perusteella tarjousajan pituus on tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä kilpailun määrään.
- **Tarjouksia jätetään enemmän, kun tarjousaika on pidempi.**
- Kuitenkin pidemmän tarjousajan yhteys kilpailun määrään pienenee, kun tarjousaika kasvaa entisestään.
- Yli puolet tarjouksista jätetään vain vuorokausi ennen tarjousajan päättymistä, lähes riippumatta siitä, oliko tarjousaika kahden, kolmen vai neljän viikon pituinen.

Tulos 3: Suurempaan hankintaan tulee enemmän tarjouksia

- Hankinnan suurempi koko on yhteydessä useampiin saatuihin tarjouksiin, mutta yhteyttä voi pitää vähäisenä.
- On vaikeaa arvioida, johtuuko yhteys tarjoajien suuremmasta kiinnostuksesta suurempiin hankintoihin vai esimerkiksi siitä, että hankintayksiköt panostavat enemmän suuriin hankintoihin. Syy voi olla myös se, että suurempia hankintoja toteutetaan paikoissa, joissa myös markkina on suurempi, kuten kaupungeissa.

Muita huomioita:

- Kokeneemmat hankintayksiköt saivat enemmän tarjouksia hankintoihinsa.
- Keskittyneillä toimialoilla saadaan odotetusti muita vähemmän tarjouksia.
- Mitä kauempana hankintayksikkö sijaitsee lähimmästä tiheään asutusta kunnasta, sitä vähemmän kyseisen hankintayksikön kilpailutuksiin tulee tarjouksia

Viestimme hankintayksiköille

- 1) Rauhoita loma-ajat kilpailutuksilta
- 2) Varaa tarjousten jättämiseen riittävästi aikaa

Sailab – MedTech Finland ry:n uutisointi:

- Tiedote: Lisää kilpailua terveysteknologian toimialalle
<https://www.sailab.fi/uutiset/2024/01/sailab-medtech-finland-ry-lisaa-kilpailua-terveysteknologian-toimialalle/>
- Uutisemme nettisivuilla: <https://www.sailab.fi/uutiset/2023/12/ajoitus-ja-riittava-tarjousaika-lisaavat-kilpailua/>
- Uutisemme LinkedInissä:
<https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7143551871771750403>

Pysy kuulolla ja vaikuta!

- Hmartit perjantaisin klo 8.15
- Startit eli sääntelyvartit ke klo 8.15
- Elinkeinopoliittinen työryhmä
- STM Päivi Sillanaukee: Terveysalan kasvustrategia ja terveysteknologian rooli 5.2.2024 klo 9.00

Terveydenhuoltoa ravistelemassa

- 15.2. professori, ylilääkäri Kristiina Patja, HUS
- Syöpätautien erikoislääkäri Petri Bono, Terveystalo
- Apuvälinealan koulutus: alaraajan protetisointi 9.2.2024
- Terveydenhuollon valtakunnallinen hankintaforum 9.4.2024

sailab.fi/tapahtumat

Hanna Hietala
elinkeinopoliitiikan asiantuntija
Hanna.Hietala@sailab.fi
041 544 9500